

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Pakita Errasti Loiti

*Urretxu,
Gipuzkoa
(1931)*

Aurkibidea

Biografia

Antzuolako Iribar baserrian jaio bazen ere, 7 urte zituela, Urretxuko Beain baserrira joan zen bizitzera. Ama Antzuolako Arluz baserrikoa zuen; eta aita, Aramaiokoa. Eskolan, Antzuolan ibili zen aurrena; baina, 7 urte zituenetik 14 urte bete zituen arte, Urretxuko mojetan ibili zen. Eskola bukatu zuenean, Urretxuko artile-lantegiaren jabe zen Ugalde familiaren etxean aritu zen neskame urtebetez. Lan hura utzi eta Zumarragako "Correos"en aritu zen 8 urtez. 31 urterekin ezkondu, eta herrira joan zen bizitzera. Urretxuko hainbat kontu aipatu zizkigun elkarrizketan.

Zintak

URR-039

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Pildain Larrañaga, Itziar
- **Data:** 2012-01-24
- **Iraupena:** 64 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Etxeberría, Eider

Pasarteak

1. Itulan... diru truk?

- **Erref:** URR-039/003
- **Iraupena:** 0:01:16. **Hasi:** 00:02:53. **Bukatu:** 00:04:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana

Laburpena:

Umetan, Beain baserrian bizi zenean, bizimodu gogorra zeukaten, baserriko lanetan aritu behar izaten baitzuten; itulan, besteak beste. Antzuolan, bizilagun batek diru truk itulan egiteko eskatzen zion, baina gutxitan ordaintzen zion.

2. Mojetan, erdaraz ez jakiteagatik, kaletarren barreak

- **Erref:** URR-039/005
- **Iraupena:** 0:01:29. **Hasi:** 00:05:58. **Bukatu:** 00:07:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Mojak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Baserria vs. Kalea

Laburpena:

Urretxura bizitzera etorri zirenean, mojetan ikasi zuen. Orduko maistren izenak gogoan ditu oraindik. Eskolan, erdaraz ez zekiten, eta kaletarrek barre egiten zieten horregatik. Urtebete atzeratu ziren ikasketekin, erdara ez zutelako ulertzen.

3. Jolastokiko jolasak

- **Erref:** URR-039/008
- **Iraupena:** 0:01:14. **Hasi:** 00:09:12. **Bukatu:** 00:10:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Jolastokian, hainbat jolasetan aritzen ziren: sokasaltoka, txuntxurruska, kalderonka, tortoloska...

4. Auzoko lagunekin batera eta bestera

- **Erref:** URR-039/011
- **Iraupena:** 0:02:12. **Hasi:** 00:12:11. **Bukatu:** 00:14:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Bideak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana

Laburpena:

Elizara joateko bidean, lokatz gutxi egoten zen. Auzoko lagunekin ibiltzen zen Pakita. Aitona batek errieta egiten zien, erdaraz aritzen zirelako. Igandetan, baserri inguruan gelditzen ziren; neguan, karta-jokoan aritzen ziren.

5. Posta-arduradunaren etxean neskame, oso gustura

- **Erref:** URR-039/013
- **Iraupena:** 0:00:57. **Hasi:** 00:14:51. **Bukatu:** 00:15:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Neskameak

Laburpena:

Zumarragako posta-arduradunaren etxean aritu zen neskame-lanetan 8 urtez,

harik eta ezkondu zen arte. Oso gustura egon zen han, etxekoandrea on puska zen. Igandetan, etxeratzeko ordua izaten zuten. Orduko kontuak aipatzen ditu.

6. Igande arratsaldetako planak

- **Erref:** URR-039/014
- **Iraupena:** 0:01:11. **Hasi:** 00:15:48. **Bukatu:** 00:16:59
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizaren indarra
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:

Igande arratsaldetan, neskame zebilela, zer plan egiten zituzten azaltzen du. Garai hartan, mutilekin ibiltzen ziren dantzan, baita lotuan ere, ez baitzegoen galarazita; inguruko beste zenbait herritan, ordea, bai.

7. Abestea gustuko

- **Erref:** URR-039/016
- **Iraupena:** 0:01:05. **Hasi:** 00:17:51. **Bukatu:** 00:18:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak

Laburpena:

<p>Abestea gustatzen zitzaien, eta paperetan edukitzen zituzten idatzita abestiak. Bertsoak ere kantatzen zituzten. `Maritxu, nora zoaz?´ abesten du.</p>

8. Kanpotik etorritako jendearen zaletasuna musikarekiko

- **Erref:** URR-039/017
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:18:56. **Bukatu:** 00:19:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana
- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:

Mendira joatean, behiak zaintzean... abesten aritzen ziren. Herrira kanpotik etorritako jendea txaboletan elkartu eta musika jotzen aritzen zen; haiei begira, gustura egoten ziren Pakita-eta. Soinu-jotzaile onak atera ziren handik.

9. Etorkinekin harreman ona eta elkartasuna

- **Erref:** URR-039/018
- **Iraupena:** 0:01:26. **Hasi:** 00:19:56. **Bukatu:** 00:21:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana

Laburpena:

Kanpotik etorritako jendearekin zuten harremana azaltzen du. Batzuk txabolatan bizi ziren; eta, elurte handia egin zuen batean, elurra pasa arte, amak etxera ekarri zuen familia haietako bat, babesean egon zitezen. Jende ona ziren etorkinak.

10. Ardiekin lanean aritutakoa

- **Erref:** URR-039/019
- **Iraupena:** 0:01:43. **Hasi:** 00:21:22. **Bukatu:** 00:23:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Artzaintza

Laburpena:

Artaldea zeukaten baserrian, 30-40 ardi inguru. Pakitarentzat, okerrera: udaberrian, ardien bila mendira joan behar izatea. Ardi bakoitzak bere izena izan ohi zuen: Pintto, Muturgorri, Muturbeltz...

11. Ardiak ondo jakin zein zen bere artaldea

- **Erref:** URR-039/021
- **Iraupena:** 0:01:47. **Hasi:** 00:24:26. **Bukatu:** 00:26:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Artzaintza

Laburpena:

Ardiak Idimo mendian egoten ziren; hango lursailak baserrien artean banatuta zeuden. Batzuetan, artaldeak nahastu egiten ziren; baina ardi bakoitzak jakin ohi zuen zein izaten zen bere artaldea.

12. Zazpikiarentzako esnea

- **Erref:** URR-039/023
- **Iraupena:** 0:02:43. **Hasi:** 00:27:15. **Bukatu:** 00:29:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Herrira saltzera, eroatera
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Haurrak zaindu eta hezi

Laburpena:

Esne-behiak zituzten baserrian. Herrian bezeroak zeuzkaten, eta haiengana eramaten zuten esnea. Bezero haietako bati buruzko berezitasunak kontatzen ditu: zazpi hilabeterekin jaio zen haurra, eta harentzako esne berezia eramaten zuten, aurrera atera zedin.

13. Ogi-eskasia zenean, ogia izatearen balioa

- **Erref:** URR-039/026
- **Iraupena:** 0:01:59. **Hasi:** 00:32:21. **Bukatu:** 00:34:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Garia errazionatu egin behar izaten zuten urte osorako. Larunbatero egiten zuten ogia etxean. Garai hartan, ogi-eskasia handia zegoen, eta albaitariari eta bikarioari ogi txiki bat eramaten zieten; orduan, bi pezeta ematen zizkioten Pakitari.

14. Errotak itxita egon zireneko trikimailuak

- **Erref:** URR-039/027
- **Iraupena:** 0:02:13. **Hasi:** 00:34:20. **Bukatu:** 00:36:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Errotak itxita egon zireneko garaian, Aizpurutxora joaten zen Pakita, bizilagunarekin batera. Urolako trenean, batzuek ogiak leihotik bo tatzen zituzten, Guardia Zibilek ez harrapatzearren. Aizpurutxora joateko bideei buruz hitz egiten du.

15. Garia, artoa eta morokilak

- **Erref:** URR-039/029
- **Iraupena:** 0:01:36. **Hasi:** 00:36:54. **Bukatu:** 00:38:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Garia errotara eramatean, kutxaren arabera kalkulatzeko zuten zenbat eraman. Artoarekin taloak egiten zituzten, eta hari esker ez zuten goserik pasatzen. Morokila jaten zuten; hura prestatzeko errezeta azaltzen du.

16. "Lehen, ume sanoak hazi egiten ziren; gaixoak, hil"

- **Erref:** URR-039/030
- **Iraupena:** 0:02:15. **Hasi:** 00:38:30. **Bukatu:** 00:40:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

Jateko, beti babak izaten zituzten urdaiarekin. Udazkenean, gaztainak biltzen zituzten, eta jateko prestatzen zituzten. Lehen, ume sana hazi egiten zen; eta ume gaixoa, hil.

17. Garia eta artoaren prozesua

- **Erref:** URR-039/031
- **Iraupena:** 0:01:32. **Hasi:** 00:40:45. **Bukatu:** 00:42:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserríko lanak » Artoa
- Baserría » Baserríko lanak » Garia

Laburpena:

Garia eta artoa lantzeko prozesuaz hitz egiten du.

18. Garia jotzeko makina

- **Erref:** URR-039/032
- **Iraupena:** 0:01:29. **Hasi:** 00:42:17. **Bukatu:** 00:43:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserríko lanak » Garia

Laburpena:

Garia jotzeko, makina erabiltzen zuten. Auzolanean egiten zuten gari-jotzea; baina garbitu, bakoitzak berea.

19. Uzta onaren aldeko konjuruak

- **Erref:** URR-039/033
- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 00:43:46. **Bukatu:** 00:45:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:

Uzta ona edukitzeko, konjuruak egiten zituzten: estola, ur bedeinkatua, errezoak... Apaizak bedeinkatzen zituen uztak.

20. Kanposantu ondoko elizako ijitoak

- **Erref:** URR-039/035
- **Iraupena:** 0:02:14. **Hasi:** 00:45:49. **Bukatu:** 00:48:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eraikuntza erlijiosoak

Laburpena:

Kanposantu ondoko elizari buruz hitz egiten du; lehen, han meza ematen zen. Eliza haren estalpean, ijitoak egoten ziren; gerora, ijitoak aberastu egin ziren.

21. Eguraldia iragartzeko, animaliei begira

- **Erref:** URR-039/036
- **Iraupena:** 0:00:39. **Hasi:** 00:48:03. **Bukatu:** 00:48:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Meteorologia

Laburpena:

Eguraldia iragartzeko moduak aipatzen ditu: ardia behera etortzen zenean, eguraldi txarra omen zetorren; ardiak gauez mendian gora joaten zirenean, ordea, eguraldi ona.

22. Lehen, etxeko argindarraz ezin fidatu

- **Erref:** URR-039/038
- **Iraupena:** 0:01:11. **Hasi:** 00:49:20. **Bukatu:** 00:50:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura

Laburpena:

Etxean, oso argi txarra zeukaten, Iraetakoa. Presa betetzen zenean, argindarra izaten zuten; baina, husten zenean, kandlekin ibili behar izaten zuten. Gerora, Iberduero sartu zen.

23. Bataioko anekdotak

- **Erref:** URR-039/041
- **Iraupena:** 0:01:23. **Hasi:** 00:53:13. **Bukatu:** 00:54:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Sakramentuak

Laburpena:

Haurrak izandakoan, elizan sartzea izaten zen. Orduan, kandela bat eraman behar izaten zuten. Bataioan gertatutako anekdota kontatzen du.

24. Urretxu vs Zumarraga

- **Erref:** URR-039/043
- **Iraupena:** 0:02:49. **Hasi:** 00:54:40. **Bukatu:** 00:57:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak

Laburpena:

<p>Urretxu eta Zumarragaren artean, beti izan dira ika-mikak eta borrokak. Oso gaizki konpontzen ziren elkarren artean. Elkarri harrika ibiltzen ziren, erreka-aren alde banatan jarrita. Zumarragako Santa Ixabeletan, hala ere, hara joaten ziren.</p>

25. Herriko eta inguruko festetan ibilitakoak

- **Erref:** URR-039/046
- **Iraupena:** 0:03:02. **Hasi:** 00:59:33. **Bukatu:** 01:02:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

Santa Kruzetan eta Santa Luzietan, batzuetan, Legazpira joaten ziren. Baina, gehienbat, herriko bertako festetan ibiltzen ziren. Oso ondo pasatzen zuten. Pagamendira eta Elosura joan izan ziren erromerietara; orduko anekdotak kontatzen ditu. Oletako festetara ere joaten ziren.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-07-06

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com